

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2004

Αριθ.Πρωτ. 873 / Γνωμ. 13

Προς

Τη ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ-ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Του ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ 3^ο ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΑΘΗΝΑ

Σε απάντηση του υπ' αριθμ. 1016/14/38-α/19-2-2004 εγγράφου σας με το οποίο διατυπώνεται το ερώτημα «εάν δύναται το προσωπικό της κατηγορίας Υ.Ε. του Κλάδου Υ.Ε. Φυλάκων-Νυκτοφυλάκων που έχει προσληφθεί στην υπηρεσία Φύλαξης και Ασφάλειας Νοσοκομείου ή και άλλου Ν.Π.Δ.Δ. να ενεργεί ελέγχους ή έρευνες σε οχήματα υπαλλήλων και επισκεπτών σε χώρους δικαιοδοσίας του Νοσοκομείου ή του Ν.Π.Δ.Δ. σε περίπτωση που υπάρχουν υπόνοιες διάπραξης αξιόποινων πράξεων από τους τελευταίους» σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα :

Α. Με τη διάταξη του άρθρου 253 Κ.Π.Δ. ορίζεται ότι «αν διεξάγεται ανάκριση για κακούργημα ή πλημμέλημα έρευνα διενεργείται όταν μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι η βεβαίωση του εγκλήματος ή αποκάλυψη ή σύλληψη των δραστών ή τέλος η βεβαίωση ή η αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί ή να διευκολυνθεί μόνον με αυτήν».

Από το περιεχόμενο της ανωτέρω διατάξεως συνάγεται αβιάστως ότι η έρευνα, ως ανακριτική πράξη, δύναται να γίνει μόνον αν άρχισε κυρία ανάκριση ή προανάκριση για κακούργημα ή πλημμέλημα είτε μετά παραγγελία του Εισαγγελέως είτε αυτεπαγγέλτως στις περιπτώσεις του άρθρου 243 παρ.2 Κ.Π.Δ. ήτοι στις περιπτώσεις υπάρξεως κινδύνου από την αναβολή και υπάρξεως αυτοφώρου κακουργήματος ή πλημμελήματος.

Όμως η μεν κυρία ανάκριση ενεργείται από τον ανακριτή ή δε προανάκριση από τους αναφερόμενους στο άρθρο 33 του Κ.Π.Δ. γενικούς ανακριτικούς υπαλλήλους και τους ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους περί των οποίων προβλέπουν κατά το άρθρο 34 Κ.Π.Δ. ειδικοί νόμοι.

Η έρευνα εξ άλλου δύναται να γίνει μεταξύ των άλλων, επί του σώματος του υπόπτου ή τρίτου προσώπου, στη σωματική δε έρευνα περιλαμβάνεται και η έρευνα των χρησιμοποιουμένων υπό των άνω προσώπων μεταφορικών μέσων (αυτοκινήτων κ.λ.π.), εφ'όσον βεβαίως αυτά δεν είναι δυνατόν να χαρακτηρισθούν ως κατοικία, οπότε εφαρμόζονται οι περί της κατ'οίκον έρευνας κανόνες των άρθρων 254-256 Κ.Π.Δ (Μπουροπούλου Ερμηνεία του Κ.Π.Δ υπό το άρθρο 253 σελ. 331-332).

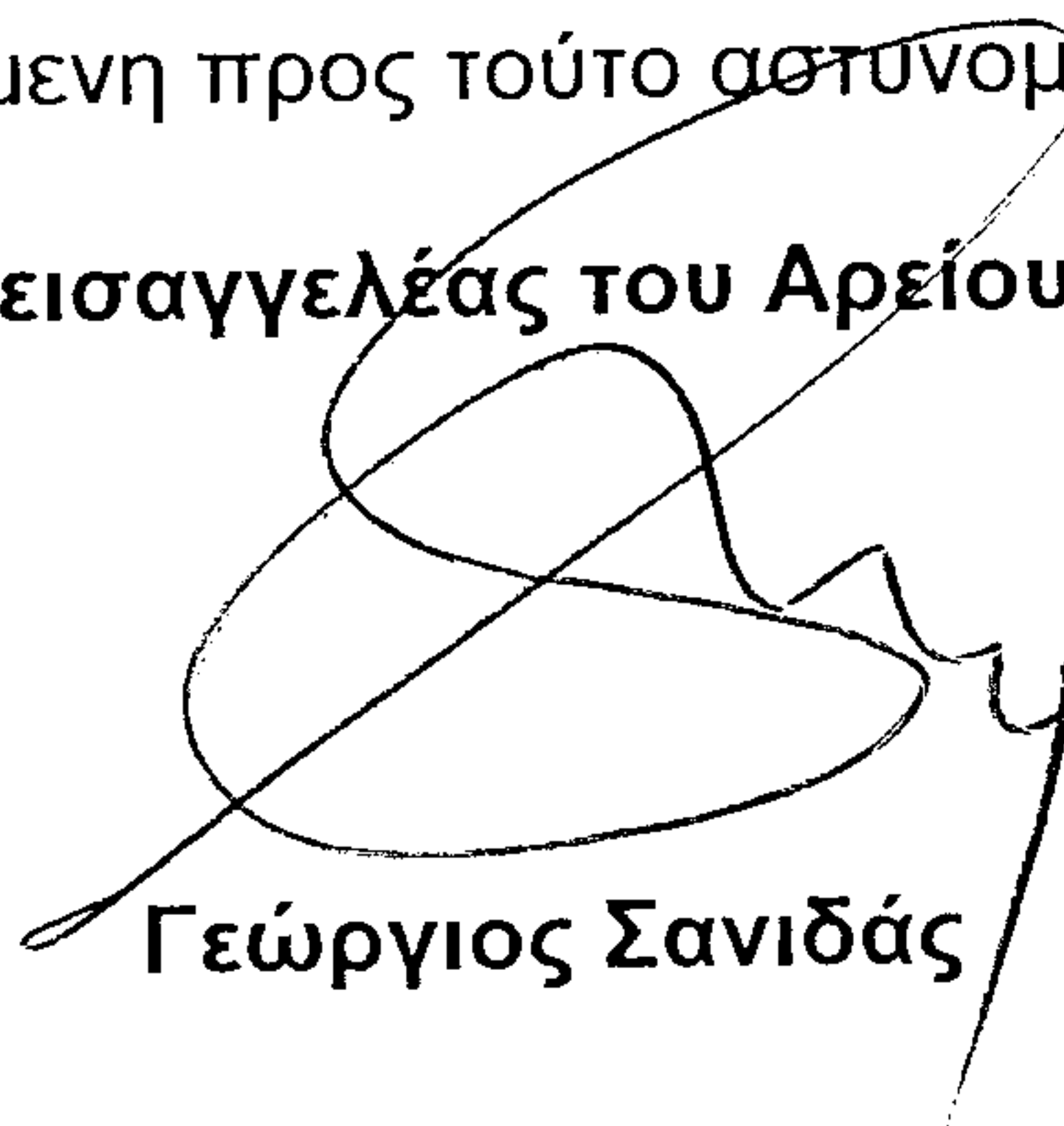
Σε σχέση προς την έρευνα σε μεταφορικά μέσα ειδική διάταξη περιλαμβάνεται στο άρθρο 256 παρ. 2 του Ν. 1729/78, το οποίο προσετέθη με το άρθρο 22 Ν.2161/1993 και αντικ. με το άρθρο 33 παρ.3 του Ν.2648/1998. Με τη διάταξη αυτή ορίζεται ότι «δεν είναι άδικη η πράξη αστυνομικού, τελωνειακού υπαλλήλου, υπαλλήλου Σ.Δ.Ο.Ε. και λιμενικού υπαλλήλου όταν ύστερα από βάσιμη καταγγελία ή ισχυρές υπόνοιες ενεργεί έρευνα σε μεταφορικό μέσο για την ανεύρεση ναρκωτικών».

Β. Εκτός βεβαίως από την υπό των διατάξεων του Κ.Π.Δ. προβλεπόμενη έρευνα, ως ανακριτική πράξη, υπάρχει και η λεγόμενη «προληπτική αστυνομική σωματική έρευνα» περί της οποίας προβλέπουν οι διατάξεις του Π.Δ. 141/1991 (άρθρα 94 επ.), με το οποίο παρέχονται στις αστυνομικές αρχές εκτεταμένες εξουσίες ερευνών, οι οποίες συχνά οδηγούν και στη διαπίστωση τελέσεων αξιοποιήσιμων πράξεων. Το δικαίωμα όμως δια την ενέργεια των «προληπτικών σωματικών ερευνών» έχει επιφυλάξει ο νομοθέτης μόνον για τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας σύμφωνα προς τα οριζόμενα στο Π.Δ. 141/1991. Παρ'όλες τις αμφισβητήσεις των ρυθμίσεων του Π.Δ. 141/1991 ως προς τον ανωτέρω θεσμό (βλ. παρατηρήσεις Νικ. Λίβου υπό την ΑΠ 696/1999 Ποιν.Χρ. Ν 318), η δικαιοδοσία αυτή της αστυνομίας θεωρείται παγίως από τη νομολογία ότι είναι νόμιμη και εντός των πλαισίων του Συντάγματος (βλ. ΑΠ 696/1999 ενθ'ανωτέρω) ενώ περαιτέρω ευχερώς δύναται να υποστηριχθεί ότι οι ρυθμίσεις του Π.Δ.141/1991 ευρίσκουν έρεισμα στο άρθρο 8 παρ.2 επ. Ε.ΣΔ.Α. κυρωθείσης με το Ν.Δ. 53/1974 (βλ. και Γνωμ.10/1992 Αντ Α.Π. Ηλία Σπυροπούλου επί συναφούς θέματος Ποιν. Χρ. Μ.Β 1124).

Γ. Από τη διάταξη του άρθρου 33 Κ.Π.Δ. προκύπτει ότι οι αναφερόμενοι στο ερώτημα σας φύλακες-νυκτοφύλακες δεν έχουν την ιδιότητα του γενικού προανακριτικού υπαλλήλου ενώ στην κείμενη νομοθεσία δεν υφίσταται διάταξη προβλέπουσα ότι οι ανωτέρω έχουν την ιδιότητα του ειδικού προανακριτικού υπαλλήλου κατ'άρθρο 34 Κ.Π.Δ. ή τέλος την ιδιότητα του αστυνομικού οργάνου, ούτε υφίσταται διάταξη με την οποία να επεκτείνεται στα πρόσωπα αυτά το εκ του Γ.Δ.141/1991 δικαίωμα των αστυνομικών οργάνων για την ενέργεια «προληπτικής σωματικής έρευνας».

Δ. Εν όψει των ανωτέρω είναι προφανές ότι το προσωπικό της κατηγορίας Υ.Ε. του κλάδου Υ.Ε. Φυλάκων-Νυκτοφυλάκων που έχει προσληφθεί στην υπηρεσία Φύλαξης και Ασφάλειας Νοσοκομείου ή άλλου Ν.Π.Δ.Δ. δεν δύναται να ενεργεί νόμιμες έρευνες σε οχήματα υπαλλήλων και επισκεπτών σε χώρους δικαιοδοσίας του Νοσοκομείου ή του Ν.Π.Δ.Δ. έστω και αν υπάρχουν υπόνοιες διαπράξεως αξιοποίνων πράξεων από τους τελευταίους είτε ήθελε θεωρηθεί ότι οι έρευνες αυτές αποτελούν ανακριτικές πράξεις, στα πλαίσια αρχομένης αυτεπάγγελτης προανακρίσεως κατ'άρθρο 243 παρ.2 Κ.Π.Δ. είτε ήθελε θεωρηθεί ότι αποτελούν «προληπτική σωματική έρευνα». Κρίνουμε βεβαίως αναγκαίο να σημειώσουμε ότι τα ανωτέρω δεν αναιρούν το δικαίωμά των – δικαίωμα το οποίο συμφώνως προς το άρθρο 275 παρ.1 Κ.Π.Δ. έχει οποιοσδήποτε πολίτης -, όταν υποπίπτει στην αντίληψή των ότι οι υπάλληλοι ή οι επισκέπτες του Νοσοκομείου διαπράττουν με οποιονδήποτε τρόπο αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, π.χ. κατέχουν και εισάγουν στο Νοσοκομείο με ή χωρίς το όχημά των ναρκωτικά ή έχουν αφαιρέσει αντικείμενα από το Νοσοκομείο κ.λ.π., να τους συλλαμβάνουν και να τους παραδίδουν στην προσκαλούμενη προς τούτο αστυνομική αρχή.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Γεώργιος Σανιδάς

Λ.Γ.